

Jekabaatra

Jamana Cikela coman na musoman kunnafoniseben

Faamuya Yiriwaton

Lənpo ni nisongo:
Mun b'u ce ?

Dakunw

Ne 2
- Kan-kelen-tigiya

- Ka bə Yorobugula
Kubedakuntigi yoro

Ne 3
Nisongo, lənpo ani
faso wari...

Ne 4
An ka MAKOCI maraw dən
(San cikemara)

Ne 5
Kinparana dugu ni MAKOCI

Ne 6
Koɔrisenēnaw ni MAKOCI
ka luɔcnye

Ne 7
Mande numuw ka tən
sariyaw

Ne 9
Musow ka baaraw Karata
mara kono

Ne 11
Abudulayi Bari Jansa

Ne 12
Ne na wuli ka taa-ka-segin
ke faso kono

Kɔsafekunnafoni

Kan-kelen-tigiya

Yali an bë se ka Jeneba Seki ka dònkili in da an ka jamana ñemaa kuraw ye bi wa. Ko : "Kan-kelen-tigiya, jama kan kelen tigilamaaw dögoyara" ? Aa, o jaabi ka gëlen. Nka tijé ye min ye, o de ye koni k'an ka ñemaa kuraw sigicogo ñena haali ! Lenpo binna ! An baden togodalamaaw ka siri-kada tilekòrò banna ! K'u lebu u denw n'u musow an'u buranw n'u juguw bëe ñena u "nisongo" nöfè. Obanna ! Ala de ta ye adamaden ni ye. Feerefèn te. A te san. Awa songo fana t'a la dë ! Jamana ñemaa kuraw y'o de faamu ani k'a labin. Aw bëna kunnafoni jönjönw soro nisongobinko in kan ani jamana kònokoba wëre kan ne 3 la (Aw

bolo Jekabaara in).

Kan-kelentigiya, n'i y'o foto ye muso min ma, aa, o muso o ka wale de ye mögòw ne fa dë ! O kanma, an bë foli ni taanuni lase an balimamuson'an "nimogomuso" "Barila Fanta Sangare ma. Abdulayi Bari furumuso ladiri. Ale de y'a fo an ye nininkali jaabiw senfè ko : "Demenyogon were te ce la a furumuso kò. O de kanma ne kera ladibaga ye n ce bolo a ka fasokanu la, fo ka se a ka kaso-la-bila ma Musafanga jugu fë. Fo ka se fasokanw layiriwalisiraw lasinsinni na a fë". O nininkali kelen senfè Barila Fanta Sangare ko an ye ko : Ne ce koni sara nka a jenogon ma ke waleñumandonbali y'a ma. U ye

ne ñeji ce, ka n nene, ka n hakili lasigi. Foli b'u ye barisa kan-kelen tigiw don. A bë se ka Barila Fanta Sangare ka kuma ninnu tijetigiya soro ne 11 ni ne 12 la. Fen min ye "Maden buruju tariku ye, an b'a nini aw fe k'o to soro Jekabaara boko nata kono !

Kan-kelen-tigiw te yoro kelenmögòw ye. U hake man ca, nka u hakénin jensennen bë fan bëe dë ! O de kanma an b'aw lase MAKOCI ka San mara kono, ne 4 fo ne 6 la ; ani OHVN (OHV tògo kura) mara kono, ne 7 fo ne 8 na ; ani ODIK mara, ne 9 fo ne tan.

K'an ben boko were.

Tumani Yalam Sidibe
Jekabaara sebenbaga

KASE DUGUW MA

Ka bɔ Yoròbugula kubedakuntigi yoro

Ka bɔ Yoròbugula Kubedakuntigi yoro

Berekò ye dugu ye min bë Yoròbugula Kubeda fë. A ni Yoròbugula ce ye bametere 9 ye. Berekò dugu tilannen don fila ye sira-ba fë min bë bɔ Yanfolila ka taa Yoròbugula, ka soro ka don Kònowari jamana kono(Flamana-Sokorodugu).

Tabako dugu bë Yoròbugula ni koron ce.

Ganamerila-Morola b'a ni tilebin ce Wasala ni Lontola duguw b'a ni worodugu ce

Yoròbugula dugu b'a kenege fë. Berekòkaw ye baarakela ñanaw

ye. Kerenkerennenya la u ye sene mine ni barika ye. O de yere y'a to u tògo bora Yoròbugula Kubeda dugu 32 bëe koro, ka lakodon Yanfolila.

Berekò kera "AV" ye 1984/1985 san de la. Ay'o lajëya 1985/1986 san na ni kaba toni 123 feereli ye faso ma. O yere de kera sababu ye ka sene sankorota jönjö (darapo) di Berekò dugu ma, Yanfolila kafo kono. Berekò "AV" bë koori toni bi yirika de feere MAKOCI ma san o san. Nk'a ye bolo-fara ke o wale o kan ni dugukolonon kunbenbaara, lasabatil ladiyalifen filanan soro li ye 1991/1992 san na, Yanfolila cikékafo kono.

Nin folen ninnu bëe de koson, n bë foli ni taanuni lase Berekòkaw ma u ka baara la. Bëe b'a dòn ko Wasolon jamanabaarakotunteten. Nin b'a jira ko yelemba bë ka don kow la. O siratege kelen na, n b'a jini Wasolon baarakelaw bëe fë (forobabaara ; baganmara ; kenyereye ; cikela...) u ka dòfara baara sabatili kan. ka baara numanké ka ne. Jamana ka ñetaa b'o de la.

Yoròbugula Kubedakuntigi
Mamadu Fofana
Yanfolila Kafo
Sikaso Mara(MaliJamana)

KASE DUGUW MA

Nisongo, lenpo ani faso wari...

Nin jemukan folo in kono, n da bëna se fen fila de ma aw ye. n y'o fen fila sugandi ka da mankutu kan min b'u la bi an ka jamana kono. O fen fila ye nisongo binni ye ka bo a saradagaw kan, ani nafolo tijeko kasara min b'an ka waribonba la, min be wele ko "terezori".

Fen min ye nisongo binniko ye, a ka kan an k'an da don kow ni njogon ce. A ka kan an k'a dòn ko fen min be wele ko nisongo, o ye lenpo konoßen do de ye. n'ale dörön te lenpo ye.

Nisongon ye mun ye ? Nisongo ye nafolo de ye mögöw tun be min sara an fe yan kabi tubabutile ma se folo. Kabi Daa Monzon ka waati la nisongo tun be wele ko disongo. Masake werew ka waati la, a kera nisongo ye. Nka o bëe ye fen kelen de ye, min sarakun ye ko barisa i be balo la ! Tubabuw nalen, olu fana temenna n'o nisongo (ni-songo) mineni ye mögo balolenw fe. O nisongo minne tun be ke lebu bëe kono : siri-ka-gosi ; danbe lanogo ; furumusow ni wolodenw tunmadali walasa ka bo malo girin koro... An ka yéreta kelen, jamana nëmaa folow fana y'o nisongo mineni to senna k'a da jamana kono gelyaw kan. O wari min be sara adamaden ka balo yére kanma, an ka fangabolo sabanan nëmaa folow y'o de labin ka bo jamanadenw kan. O kera ka da kun danmadokan minnu la kolo girinw file nin ye :

- folo : adamaden ni te feerefén ye awa sannifen fana te. O kanma a mankan o songo ka minne mögo la.

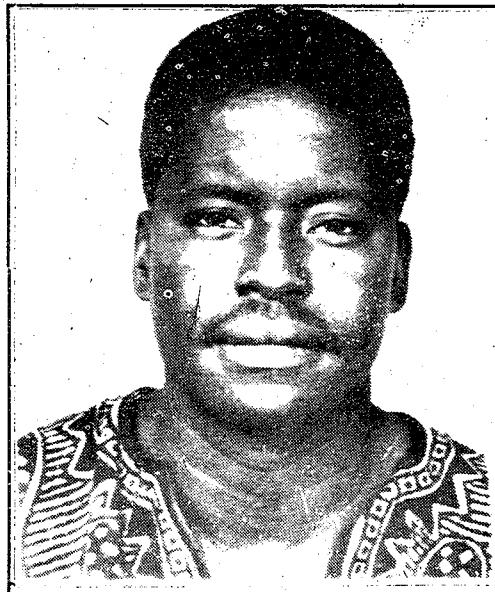
- filanan : nisongo o mineni tün kera danmateméndo y'a minëbaaw fe cikélaw la. Denmisénw nisongo tun be minne minnu si hake tun ma se a sarali ye. Awa hali maa faatulenw ni songo tun be kani cikélaw la danmateméndowale tigilamögöw fe.

An balima cikélaw aw k'a dòn fana k'o nisongo donyorotunté fo a sarabaga ye. A koni be minne u la wajibi la ten barisa u be balo la. O yére de dun ye nisongo bo lenpo sarata tow ma. Awa o nisongo de binna ka bo maaw kan.

Le ven minnu be minne inkani

in'a fobaganw, maramafénw, bolifénw n'u njogonnaw... Lenpo werew be yen minnu be sara adamaden ka sigida layiriwaliko kan walima denmisénw ka kalanyorón'u ka kalanbolow layiriwalik kanma. O lenpow be mine minnu fe, u b'a dòn u ka wari be don da min fe. Ub'a dòn fana ko n'a kéra a këcogo la, u ka sigi diyali sababu de b'o la. O lenpow ma bin de !

Pereperelatigeli siratège la, n b'aw ladonniya ko nisongo be sara jamana danmadoonin de kono dijé kono (Mali tun be minnu sere la). Nka, lenpo to kafolen ninnu be sara dijé fan bëe.

Amidu Konate

Lenpo labinnen (nisongo) ni lenpo sarataw pereperelatigelen ka bo njogon na aw ye, n be na kunnafoni d'aw ma sisan an ka waribonba nafolo tijeniko kasara kan.

Nafolo tijeni in nana cogodi ?

Musa ka fanga jugu bidden 1991 san kalo 3n tile 26, waati-latemen-fanga dësigira sen kan min setigiblon némögö tun ye Zumana Sako ye. O waati-latemen-fanga de kono a yera ko jula caman tun ka jagofénbaw tun be kókan. Uladon-nafolo jamana kono, o tun ka gelén u ma ka da tijeniw kan minnu donn'u ka jagofénw n'u ka nafolola, Musafanga bingirinwsenfe.. Walasa ka kow njogoya, nafolo

(jagofén ladon lenpo) nonabilasëben do dir'u ma. O nonabilasëben odun ni nafolo bëe ye kelen ye barisa a be nafolo de joyoró fa. Jula dòw dun ma lahiduw bo u sira fe. A caman yere taar'u ka sëben in kunmafalen nafolo jasilen na.

Fangabolo sabanan nëmaa folow y'o wale o de no mine barisa a woba de yera waribonba nafoloko la. Nafolo kasabi hake min ladonbali yera, o ka ca ni sefawari miliyari 6 ye ! Nin wale in kéra ka d'akan waati-latemen-fanga nëmaaw ye wari nonabilasëben ninnu di julaw ma, ka soro jatemine foyi ma ke jula olu ka danbe la an'u ka se. Barisa n'i be juru don mögo la, a ka kan i k'a dòn folo a be se k'a sara cogo min, walima fen min b'a bolo n'o be se ka juru in sara ni dëse nana. Faso wari latinenä nin cogo in de la.

Ayiwa fasoden bëe de dun ka kan k'a dòn ko faso nafolo ye fasoden bëe de ta ye. Fen te min ka kan ka latijé maa danmadoonin ka nafa kanma. Bi-bi in na, sëgesegeliw bora kan ko nafolo-nonabilasëben ninnudiratogow fuu la minnu n'u soro baaw te sira kelen na. O y'a nanbarayayoroba ye. O de kanma, nëmaa kuraw ye sëben ninnu tabaaw sëgesegé ani ka nangisira ta u kanma walasa faso nafolo be ladon. O temennen k'o yelema donna nafolobonba in yére cogoya la. A tilanna baarabolo fila ye : kónokow jatemineni n'u sëgesegeli baarabolo ani nafolomugu yére baarabolo. Nin bëe kun ye de walasa ka jelenya don wale ketaw la ani ka faso nafolo labasigi fasoden kelen-kelen bëe ka hëre kanma.

Ladilikan min be nafolo latijeni in na, o de ye ko faso nafolo ye bonyafen ye. Fen o fen n'a be bolo-fila-ladun, maa danmadoonin fe, o be laban ni faso jama kulu bëe ka bëne de ye. O yére de kanma, n'y'a jónniya ka kuma aw ye fasoden joyoró n'a ninyoró la faso kono. Ni Ala m'an ka jónniya jira an na, aw b'o kalan jekabaara boko nata kono (kalo 12n boko)

**Hamidou Konate
Jamana baarada kuntigi**

AN KA MAKOCI MARAW DON

San MAKOCI cikemara

Nin kunnafoni wɔrɔla an balimake Siyaka Dumbiya de la, n'o ye San MAKOCI cikemara ciŋe bolofarakuntigi ye.

I - San MAKOCI marakene

MAKO CI ka San cikemara ye san kafo mumé ani Tomijan kafo ni Jene kafo mumé de ye. Kafo dowerew fana fan dɔw bɛ cikemara in kono n'olu ye : Bila kafo ani Masina kafo ye (Saro ni Sayi). Bakola fana b'a kono n'o ye Joliba ni banin ce ye. San cikemara bɛ MAKOCI yere ka marada mumé kogoduguyanfan fe.

II - Sancikemara tengunw

Ani kogodugu ce : Moti mara bɛ yen A woroduguyanfan fe : Kucala cikemara bɛ yen ;

A ni kɔron ce : Burkina faso jama na bɛ yen ;

A ni tilebin ce : Kucala cikekafo bɛ yen fana

III - San cikemara tilancogo

Sancikemarati lannen don cikekafo naani ye. A bɛ fo a duurunan ma ko "bakofela". Ocikekafowye : Kinparana cikekafo, San cikekafo, Yangaso cikekafo, Tomijan cikekafo. A bɛ fo cikekafo min mako "bakofela", obaara daminenana ninan y'a san saba ye. o baara sinsinnen bɛ daasene lajidili de kan (Jene kafo bɛe lajelen)

San cikemara jidaw :

San MAKOCI cikemara bɛ Mali jamana sahiliyanfan de fe. O kanma, a jiko ka gelen k'a d'a kono sanji nata dɔgɔyalı kan. A kono babolow ni kɔbolow rɔ sabatilen ye banin ye. O bɛ təmən cikemara yere kogoduguyanfan fe : tilebin ani kɔron. Banin ye ba belebele ye min bɛ ji caman lana San cikemara kono.

Bani bɔlen kɔ yen, falaboloba dɔ fana bɛ yen a bɛ fo min ma ko : "kɔnin". o bɛ wooyo cikemara woroduguyanfan fe ka bɔ Kinparana ka na

Bugura la.

San cikemara kɔrɔnyanfanbolo kan, kɔ bolofara min bɛ təmən Ndonko, Tomijan cikelafola, n'o tɔgo ye ko falaba, o bɛ mara bɛe cecì kɔrɔnyanfan fe, ka jigin Burkina Faso.

Jiwooyo folon ka ca mara kono. O defanay'a kɔnɔdugukolononsababu ye. O taamasen ye San cikemara dugukolo barika banni ye ka d'a nɔgo bɛ nɔnni kan. Adamadenw koni ka balo jiko ka nɔgon yɔrɔ caman na San cikemara kono bi. O sababu borabaarada la, min nɔsinnen bɛ kɔlɔnw senni ma, n'a bɛ wele ko : "Mali Akuwa Wiwa." O baarada o ye pɔnpekolon caman sen jamana kono.

Sanji cogoya mara kono:

In'a fo a jirala cogo min, San mara sanjiko ka gelen. Sanji bɛ nali damine kalo duurunan. Nka te sinsi ka ke baarake sanji ye ni kalo 7nante. K'ata kalo 5n fo kalo 6n, hali misiw ka dumuni bin te soro. O wulekono-dumuni bɛ sabatili damine kalo 7n de, n'o ye sene yere damine kalo ye. A ka ca ni san tan ye bi, ji bɛ tige San cikemara kono kalo 9n laban na. Nin kunnafoni wɔrɔla jira ko : "jamana min ka soro sinsinnen bɛ sene kan, n'o fana dulonnen don sanji la, o geleyantan te".

VI - San cikemara siyaw n'u sigiyorow

Siyacaman bɛ Sancikemara kono. Nka bɔbow de hake ka ca ni siya tow bɛs ye. Olu bɛ soro Tomijan kafo ni San kafo kono. O bɔbow ka baara ye sene ni baganmara de ye. Ni bɔbow bora yen mijankaw bɛ sɔgerɛ hake cayali la. Olu bɛ soro San ni Kinparana fɔka taa don Yangaso mara doɔnin kono.

Ni Mijankaw bora yen, bamananw bɛ sɔgerɛ hake cayali la. A bɛ fɔolude ma ko "jɔngaw". Olu tilannen don

Yangaso mara tɔ ni San mara tɔ de ni nɔgon ce. Bozow dalen bɛ bamananw kan. Olu bɛ Jene. Ni bozow bora yen se bɛ ke fulaw ma. Olu ka ca Jene nk'u jenseñnen don cikemara (San) fan bɛe fana fe. Dafinw fana bɛ soro Jene ni Tomijan dugu kelen-kelen kono. San cikemara kono siyaw bɛ laban Kadaw la, olu minnu bɛ soro Tomijan cikekafo kogoduguyanfan fe.

Nin siya fɔlen ninnu bɛe ka baara nɔsinnen bɛ sene ni baganmara de ma. Nka monni de bɛ fara bozow ta kan.

Kolɔsili siratege la

Marakajalanw ma sɛben San cikemara kono siyaw la ka d'a kan u bɛ jate bɔbɔ de fe. Marakajalan ye bɔbow de ye minnu te bɔbɔkan fo n'u kera silamew ye fana. (O kɔrɔ te ko bɔbɔ yere silame te yen fana)

VII - San cikemara mɔgɔw hake n'a cikeda

Sancikemara sigikenɛ hake mumé bɛ ben kilometere (ba metere) 13.313 de ma. A kɔnɔmɔgɔ hake kuuru ye mɔgɔ 340.530 ye. O mɔgɔ hake o tilannen don dugu 911 ce (bugudaw b'ɔ hake la). MAKO CI ka baara bɛ boli o duguw n'o bugudaw bɛe kan. Cikeda 33777 de bɛ San cikemara kono. Nka MAKOCI bɛ baara ke ni cikeda 26721 de ye. O bɛ ben cikeda hake kuuru 76% de ma (bi wolonwula ni woɔrɔ keme na).

VIII - Mun de y'a to ni MAKOCI ye San cikemara ta ?

O sababu fɔlo ye MAKOCI yere jamana lajidili ye cikelaw ka sira fe. Cikelaw ka yiriwali te koɔriko danma ye. Seneñen bɛe de don. Koɔrisenɛ dooni de bɛ ke San mara kono. Kinparana, San ani yangaso. Koɔri seneñen kuuru seneñen hake te təmən tari 13000 kan. San cikemara fanba nɔsinnen don tigasenɛ ni nɔsene ni daasene ani bənəsene ni finisene ni tiganikurusenɛ ani so ni sojasenɛ (sunbala jirinin) de ma.

A - San cikemara balikukalanko

Balikukalan daminena San

MAKOçi KUNNAFONI

cikemara kono kabi waati jan. A daminenä kabi MAKOCI ma San cikemara ta folo. Nka nin san danmadde kono, a layiriwara. Bi bi in na a kera sababu ye ka duguyiriwatön 189 de sigi koori seneyorow la. A kera sababu ye fana ka duguyiriwatön 26 sigitigaseneyorowlani joseneyorow. An be don min na i komi bi, balikukalanso 329 de be San cikemara kono. O so kelen-kelen bee be mogo 24 de bisimila kalan kunkan, i n'a fo ninan

balikukalan kunnafoni b'a jira cogo min.

B - San cikemara balikukalan sabatisira

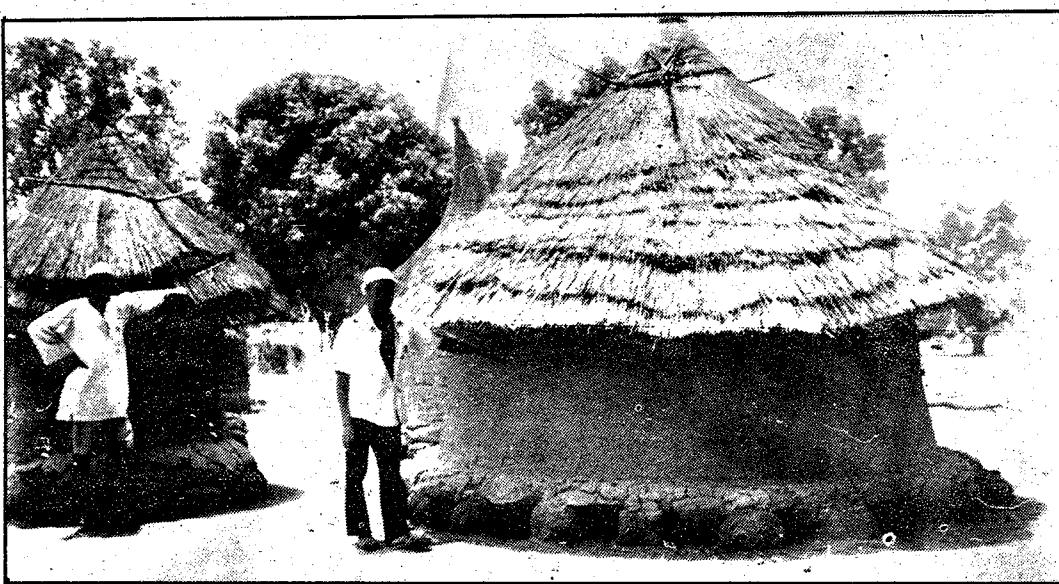
San cikemara balikukalan sabatiratilefekalan de la (tile 35 walima tile 45 kalan). San cikemara balikulan sinsinnen don o de kan. Sufekalan dabilara. Ayera kotilefekalan nafa kabon ka temen sufekalan kan ka d'a kan a be balikukalanden ke joona kalanden joolen lakika ye.

C - Balikukalan nafaw mara kono.

Balikukalan kera sababu ye ka kalanden joolenw lakalan wuturuneriya baara ni dogotorobaara ani dugukolonon keleli baara la. Jidi-baara caman were fana sera ka kalan u fe u be minnu lawaleya u ka duguw ka netaa siratege la. Jiginenana joli ni nomara ani senefenw feereli b'olu la.

Siyaka Dunbiya
San cikemara kalanfa kuntigi

Kinparana dugu ni MAKOCI

Koori ni sumanw be sene haali Kinparanakaw fe

N'i bora San dugu kono k'i kunda Kucala kan, kilometere 6, i be se Siyenso. Yen, sira be tilan fila ye. I numanfeta o b'i lase Tene kubeda la ani Tominan kafo ni yoro caman were fo Moti... i kininfeta, o be tja n'i yefo Kucala ka temen. Siyenso siraba fila o, i be i kininfeta de mine. I be temen Suruntuna kubeda la ka se Kinparana. A fana te jinifet ye barisa a tilannen don siraba yere fe a jojanfe. Kinparana ni Sancé ye kilometere 52 ye. San cikemara koori seneyoroba don. Koori wurusi dabalida doyere cogolen be yen. Kin duuru de be Kinparana kono. Okinwye : Fokaye, katiyeneso, Numusokala, Sankenakan ani Jafugala ye. Kin ninnu kelen-kelen bee y'u ka duguyiriwatön (AW) ye.

Nka an be na kin kelen de kunnafoni d'aw ma, n'o ye fokaye ye. An b'o ke de ka da an bolokoro kunnafoni kan. Ni Ala sonna kin to 4 kunnafoniw bëna bo kofe.

Fokayekin

Fokaye kin kono mogow hake ye mogo 240 ye. Dabatala y'o hake la mogo 85 ye. Dabada 20 de be Fokaye kin kono.

Baarakeninenwhake

Baara keminen hake min be Fokaye kin kono, olu file nin ye :

Dabanjana : 11

Sari : 25

Dannimasin : 13

Koori furakemasin : 11

Wotoro : 10

Fokaye kin ka balikukalanko

Balikukalan be sen kan haali kin in kono. O sababu file nin ye :

Kalanso hake : cekalanso 1

kalanden hake : 12, minnu si b'ata san 10 fo san 30. karamogo hake : 3, olu bee ye karamogoyakalan ke. Nka u ro kelen de ye dofarankankalan ke. Kalanden joolen hake ye 8 ye..

Fokaye duguyiriwatön

Fokaye kera duguyiriwatön ye 1990 baarasan de la. Biro kelen be yen ce 12 be min. baaraw jenabö. Duguyiriwatön ye magasan 1 jø 1990/1991 baarasan na k'a ban pewu, k'a kun biri ni toli ye. A ye koori sirifinimu-gu 50 fana san ani jatebomasin 1 ni tabali 2 ani sigilan (sesi) 2

Sannifeere jekulu 1 ani forokene suman jekulu 1 be duguyiriwatön bolo

Fokaye duguyiriwatön ye tono min soro 1991/1992 baarasan koori sannifeere la, o file nin ye :

- Kunnata : dorome 16150

- Dogolabaara sara : dorome 20748

- Tonc : dorome 1900

- Kuuru : dorome 38798

O b'a jira ko Fokaye duguyiriwatön sigilen be ni barika ye bamananna "kala" saba ro sabatilen kan min ye "dabakala" ye ! (Hakili jigin na, bamananna 3 kala ye : jenekala, marifikala ani dabakala de ye).

Fokaye duguyiriwatön ka san-naani koori senekene lahalaya

1989/1990 baarasan : kooriforo tari

29

1990/1991 baarasan : kooriforo tari

45

MAKOCI KUNNAFON

1991/1992 baarasan : kooriforo tari

36

1992/1993 baarasan : kooriforo tari

40

Kalansen teli min kera Fokaye kalanden joolenw fe, o kera sanji hake jatemineni ye.

Fen min ye jekabaara kunnafonisaben bakurunbasanniye, duguyiriwaton nemogeo 3 folo de togo sebenen b'o la. U kumana "Jekabaara" ka sebaliya kan a waati la u ma. An y'o men. An ye nejinini k'a la. An hakili la o geleya bena dagun.

Baara minnu bolodalen don Fokaye

Basikili kelen min dir'u ma BNDA (senekelaw layiriwa waribonba) fe, ani kalanso joli kin kono mogow fe.

Kolosili An b'a jira Kinparana kin 4 to kelen-kelen bee la n ka San cikemara kono taama sen fe. Samijewaatikanma, anyedugu 4 de sugandi San mara kono Fokaye yera minnu na. Atosaba kera Pure ni Neso ani Jora ye. Jekabaara ye cikela bee de kunnafonisaben ye. Okanma n'an ma se minnu fe folo, olu k'a don ko belenin-tuuri de don. An be s'u ma don do. U yerew fana be se k'u ka duguw kunnafoni bila ka n'an ma MAKOCI ka sira fe n'a y'a soro u b'o mara de kono walima Otiwale walima "ODIK" ka siraw fe n'u b'olu do ro kelen min ka mara kono.

Kinparana cikebolo kunnafoni

An y'a jira aw la ko Fokaye ye Kinparana dugu kin do de ye. Nka aw ka kan ka min fana don, o de ye ko

Kinparana yere ye San cikemara cikebolo duuru do ro kelen de ye. Nin yoro in na an be kuma aw ye Kinparana cikebolo cikebolo folode kan n'o ye Kinparana yere cikebolo ye.

Dugu hake min b'a kono : 24

Dabada hake min b'a kono : 759

Cikela lakolosilen MAKOCI fe : 756

Mogo hake : 6955

Kalanso hake : 23

Duguyiriwaton hake : 23

Kalanden hake : 235

Tumani Yalam Sidibe

Jekabaara seben nekulu be foli ni walenumandon lase MAKOCI ka kinparana cikelafo baarakelaw n'a kono cikelaw bee ma demen na u ye min lase Jekabaara sebenbaga ma, a ka taama senfe Kinparana.

Koorsenenaw ni MAKOCI ka nogonye

1992 sankalo 10 tile 31 an'a kalo 11 tile 1, koorsenenaw ni MAKOCI je nogonyeba do kera min nemogoya tun be seneko setigi bolo, n'o y'an balimake Seyidu Idrisa Trawele ye.

Nogonye in tun be koori kalite sugandicogo de kan 1992/1993 baaran kono.

Nogonye in tile folokumaw bee tun be koorsenenaw ka geleyakow de kan ani MAKOCI taw. Olu ye geleya lasagonsira minnu fo, jatemin k'er'okan.

Koorsenenaw y'a nini ko koori wari sarali ka ke ka da sira fila in do ro kelen kan :

folo : u yere ka koori kalite segesegelen

filanan : walima ka MAKOCI sendon koori kalite sugandili la AV (AW) fe (i n'a fo salon baaran ta kera cogo min).

Fen min ye MAKOCI ye, o y'a nini ko koori wari sarali ka ke ka da :

folo : koori kalite soren na dabalida la (koori wurusilen kalite soren)

filanan : walima koori kalite

segesegelen na ponpasikili la, senekow layiriwa baarada mogo yere masennen do fe.

O nogonye tile folo o kuncera wula tile jan waati la. K'duguseje makonon.

Nogonye tile filana damineni ni senekow setigi ka hamidjirali ye ka da Kucala "SYCOV" biroba ka seben do kono kono kan ani Bla cikebokuntigi ka nefoli do, a ka kafo koorsenenaw ka nogonye kan. Kow pereperelatigelen fan bee mogow fe nogon ye, koorsenenaw ni MAKOCI benna min kan, o file nin ye :

- "AV" (AW) be AV koori koloma sannen ni sugu gansan koori sannenw kalite segesegelen

- AV koori ni sugu gansan koori sannenw wari besara MAKOCI fe, ka da dabalida kono kalite yelen ma (wurisili kofe)

- 1992/1993 baaran kono MAKOCI be dije ka hake 3% san kalite folo la, AV ni sugu gansan koori sugandilen na k'a ke kalite folo ye, nka n'a yera dabalida la ko kalite 2n don.

Nogonye in senfe MAKOCI

nemaaba, n'o ye Drisa Keyita ye, o y'a ka joore jira ka da koori soren bee wurisliko kan (1991/1992 baaran ta).

O sababu ye baara daminebali y'a waati la.

Senekow setigi ye nogonye kunc n'a ka nisondiya jirali ye ka d'a kan ben sorenla kow la. A ye ladilikanw fana di koorsenenaw ni MAKOCI fila bee ma. A y'a nini u fe ko ni geleya nana waati o waati, k'u ka sigi-kafo ke ka soro geleya si ma don koribaara la. A y'a jira ko ale ka setigida labennen don waati bee k'a seko ke ni geleya kera donten ye bensira soren ninnu na. A ko nka koorsenenaw ka kan fana ka MAKOCI nemayaso ladonnaya u ka geleya soren taw bee la, ani ka sigi-kafo ke MAKOCI fe, sann'u ka se seneko setigi ma.

**Nogonye nemaa
Seyidu Trawele
Seneko setigi
Nogonye sebennekela
Zan Dosayi Jara
Bayelemabaa :
Tumani Yalam Sidibe**

O.H.V.N.KUNNAFONI

K'ata 1992 san kalo 10 tile 6 togoladonw nogonyew kera ye) ka cikékafo wolonwula kono Kulikoro, Welesebugu, Kangabaarada camantogolamogow tun b'o keneew kan. K'a damine Seneko setigi togolamogola ka se Otiwale (OHVN) baarakelawn'a kono cikelaw la, fo ka se cike yiriwa baarada wrew togolamogow ma, anijulaw. Jekabaara seben nekulu ka ciden fana tun be kene o kan aw kanma, n'o ye Tumani Yalam Sidibe ye. Manden numuton sigibolow kan.

Dantigeli

Ia ka s'a tile 20 ma, cikelaw "OHVN" (n'o ye OHV togó kura : Sirakoro, Bananba, Kati, ba ani Dangasa. Maa caman ni (OHVN) baarakelawn'a kono cikelaw la, fo ka se cike yiriwa baarada wrew togolamogow ma, anijulaw. Jekabaara boko 84 n kono, aw bëna kunnafoni soro gintan olu kan. Sanni o ce, aw y'a hakili jagab

Mande numuw ka ton sariyaw

Kati, Bankumana, Kangaba numuw ye jateminé Ke ko farajogonkan be se ka ke sababu ye ka demen soroli nogoya u ma, i n'a fo senekelaw ni bololabaarakelaw ka lajeba min kera kulikoro, y'a jira cogo min na.

O siratige la, sekiteri saba ninnu numuw ye laje ke, ka jateminé ke lajeba in kunafoniw kan.

Ton jutigera ni numuw ye, nka bololabaarakela be se ka don ton a la. Ton sigira lajeba min senfe, o kera Joliba Nowanburukalo tile 21, San 1991 numu tan ani duru (15) fe.

2-Ton sigikun ania Haminanw Walasa:

- Numuw ka baarakeminan ani nege soro nogoya la, senekelaw fana ka senekeminew soro nogoya la k'u siyoro la.

Ka juru soro nogoya bangi la, ani varitigi wrew fe.

Ton ka se ka tondenw kelen kelen lemen ni kalan ye, baara kecogo iuman na, ani nanfolo labaaracogo iuman na.

Ton ka se ka tono soro, ka se ka i ere ta don do

Mogo doncogo ton na

- bololabaarakela bee be se ka don na, o la :

A b'a ke seben ye ka ci peresidan a.

Neemogow be jateminé ke a ka ladi-a kan.

ton sariyaw be jir'a la n'a dijenan ni

olu ye, a be ton-na-don-wari-sara. A be soro ka ke tonden ye:

Mogo bo cogo ton na.

Sababu minnu be se ka mogo bo ton na :

I yere b'a jini ka bo ton na.

Nogonye labatobaliya (sine saba ka tugu nogon na).

Juru sarabaliya

Ton warri sarabaliya (sine saba)

Mogo bocogoya

Ni mogo be bo ton na, i yere b'a ke seben ye k'a ci peresidan ma, ka jira k'i be bo ton na :

O la ton be jateminé ke n'a ka juru t'i la.

Ni juru be i la :

I be juru bee sara ka soro ka bo ton na, i ka minenw be se ka mine k'u feere, ni o te juru sara bo, i be wele fanga la.

Ni mogo bora i yere ma, ton te warri segin i ma baarakelenw tono na.

Ni sababuya were yli bo :

ye tono min ladon ton kono, o be tila saba ye, ka tilayoro kelen d'i ma. Ni tonden min sara, ka soro juru b'i la, i ka mogo min be-don i nona o b'a sara, nka ni mogodunt'i koka juru sara, ika minenw be ta ton fe k'u feere k'i ka juru sara, n'a cayara a to be segin i komogow ma walima i k'a tono mana i ka jurusara, minenw be to i komogow bolo.

Ton te mogosi yamaruya ka taa taama la ka juru to i la n'i ma mogo jira

OHVNnumuwbenne, ka jeyiriwatona kono, cikelaw bor'onunma haali!

min b'a sara.

Ni n'emogō min sara, min be don a nōna o t'a joyōro soro

Nangiliw

Ni tōnden min ma na nōgonyeyōro la ka soro kun t'a la i be d. 100 sara.

Ni ton n'emogō min ma na nōgonyeyōro la ka soro kun t'a la i be d. 200 sara.

Ni tōnden minnu ye kēle ke an ka nōgonyeyōro la, jotigi be d. 100 sara, jalakitigi be d. 200 sara

Ni tōnden min bannan ton ka ci ma i be d. 100 sara

Ton n'emogō de be jateminé ke ka ni sariya latiime

3 Ton n'emogō joyōro

Ton n'emogō ka kan ka ke mōgōw ye :

minnu tilennen baara kelaw ye, minnu be miiri, ani dusu be minnu kōno. Ni ton n'emogō min ye sariya tine i be nangi, n'o m'a ne, i be b'i joyōro la. N'emogō ka kan ka hakili numan nini ka don ton kōno. Tōndenw mago be fen min na n'u ka nafa b'a la, n'emogō de ka kan k'u jo n'o ninini ye.

N'emogōso kōnomogōw

- Peresidan : Minanba Kante, Dangasa

- Peresidan dankan : Burama Sinaba, Bankumana

- Wari marala : Abilaye Tarawele, Joliba

- Soro yiwali n'emogō : Lamini Konate Jo-Garéla

- Sannifeere n'emogō : Karimu Konare, Kalifabugu

- Segesegeli kelaw : Segi Kamara, Balanzan

- Salifu dunbiya, Sijankoro

- Umaru Sinaba, Konkola

Peresidan ka baara

Peresidan ka baara ye bolonobila-li ye sebenw la.

Taamabaga don ton ni baaradaw ce

Hakilina numan tali ka nesin ton

Numuya te kolankolonye

ma.

Baara taabolo kolosili

Peresidan dankan ka baara

Ni peresidan te yōrōmin na peresidan dankan be se k'a joyōrow fa, fōn'a kera wari laboli ye Banki la walicakeda werew la

Warimarala ka baara

Warimarala ka baara ye wari lakanani, wari ladonni, a n'a laboli ye. Ni wari be bo warimarala bolonc an peresidan bolonc de b'a yamaruya

Soroyiriwali mogokabaara

Tōndenw makonfénw sorocogo nejinini

Tōndenw ka makonfénw jatemineli k'a dōn ni ton b'u la, wali-ma ni ton t'u la.

Sannifeere mogō ka baara

Sanni-feereli, ani juru kani

Segesegelikelaw

Soro, sannifeere, nafolo dontaw ni botaw segesegeli. Ni ton mago jora baara do keli la, jekulu were be se ka sigi sen kan walasa o baara ka ke ka ne.

Tōnka nōgonye cogoya

Laadala tonsigi ye siñe saba ye (3) san kōno, o lajew ye tōndenw be ka laje ye. O tonsigiw be ke kalo naaninan tile tan ni duuru (15) be tōndenw be ka kan ka ladonniya tile tan ni duuru (15) ka kōn laje don ne. Ni mōgo hake sera mōgo seegin (8) ma laje be ke, nka na jiginna o jukōrō tonsigi be bila tilen tan ni duuru o kō fe. O la ni mōgo minnu sōrōla tonsigi be ke n'olu ye tonsigi balalen fana ke.

Ton n'emogōso ka ladala tonsigi be ke siñe naani (4) san kōno. Tōnsigiw be ke lalo kalo sabanan tilen tan ni duuru (15).

Ton n'emogōso fana be se ka tonsigi balalenw ke

4 - Ton ka wari sōrosiraw

Ton nadon wari ye dōrōme baa fila (d. 2000 ye)

Ton wari kalo naani (4). O kalo naani (4) dōrōme 500 (d. 500)

Wari min be sōrō nangiliw la.

Ton be tono min nini tōndenw ka juru talenw kan (baarakeminen juru, nege juru) tono min be sōrō ton ka nafasōrō baara werew la. Ni demen were minnu be ke ton ye.

Ton ka wari dondaw

ton taamalaw ka musakaw be ke a la

ton ka nōgonyew musaka be bo a la tōndenw kalanni musakaw be bo a la

nafasōrō baara werew be sigi sen-kan n'a ye

Tōndenw kunnafonini ton ka nafo-loko kan

ton ka sōrō n'a ka musakaw be jateminé san o san.

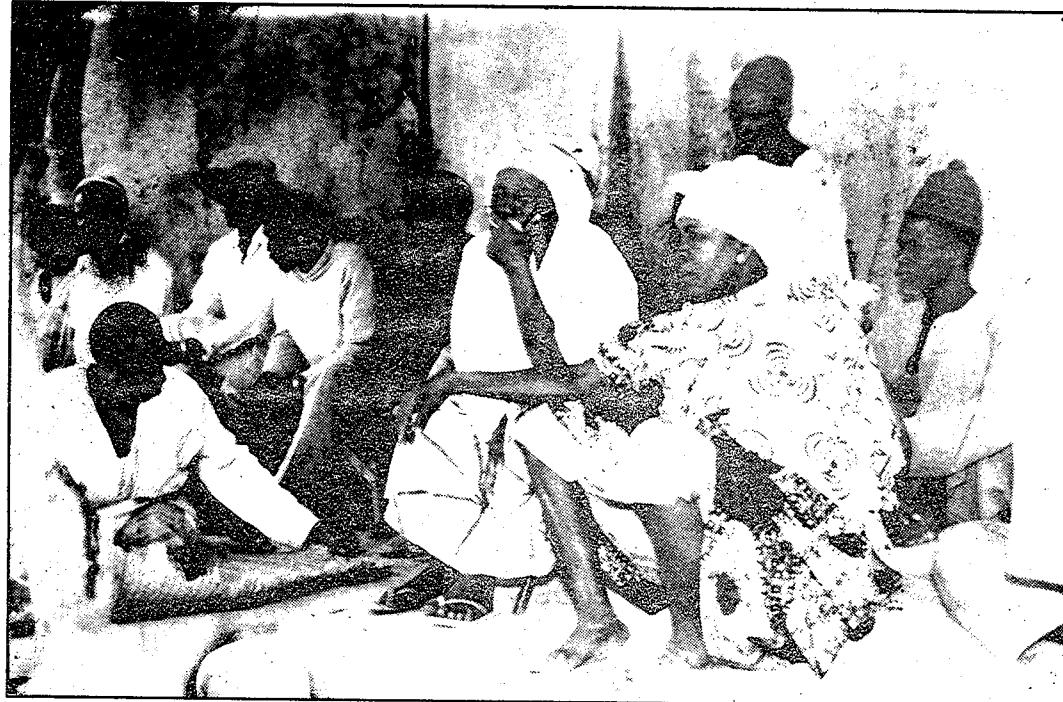
O baara be ke ton n'emogōw fe, ani segesegelikelaw fe.

O dantigeli be ke ton ka lajeba senfe.

Nin sariya minnu sigilen file nin ye, ubē se ka yelēma ton ka lajeba senfe, n'a diyara tōndenw ye.

ODIKKUNNAFONI

Musowka baaraw Karata mara kono

Musowdeye sigida dungareye. N'u y'u joyoro fa sigi bediya/

ODIKI ye cakeda ye, min ka baara nesinnen be yiriwali ma Karata mara kono. A ka demen nesinnen be cew ni musow ma. Waati jan kera musow tun kera bolo-kofe-mogow ye ODIK baaraw kono. 1985 san de, u ye muso jekulu sigi ODIK nemaa-soba la Niçron, min ka baara nesinnen be musow demenni ma.

Baara damadow be yen, musow b'olu ke ka koro, nka an joyoro ye k'u demen k'olu lajiidi, i n'a fo galadon, safune dila, kalalji, tobilikko numan, denw ka dumuni, musokonmaw kabalo,

o n'a noggona wese.

Galadon :ni dugu min b'a fe ka galadonbaaraké, a bejekulu

sigi ni baara noggoya be d'o ma. Jekulu in kono joyoro be yen : Peresidenti, Peresidenti dankan, warimarala, noggone labenbaa, minansanaw, kolosilikelaw...

Ni galadon be ke dugu min na, dugu joyoro be yen, ODIKI fana joyoro be yen.

- Dugu joyoro : dugu be so jo ani ka galandon minenw san (siyo, benuwaari ; ganw (u be don bolo la yaasa k'a kisi segemugu tijeni ma). Ohukumu na, a ka kan kesuka ke musow bolo min be se k'o musakaw ta.

- ODIKI joyoro : Ka musow

Muso kelen kalanni ye dugu mumé kalanni ye...

Muso kolon de bë musoya ke mone ye

lakalan balikukalan na, ka gala d'u ma, ani tooli ni nege. O temennen kɔ, muso minnu sigilen bë ñorɔn u bë tɔ ka temen waati ni waati ka baaraw file u boloyaasa ka laadilikand'u ma.

Bi dugu caman bë yen minnu musow ye ñetaa sɔrɔ galadon na : jakon, sibindi, fangune Banbara, Jayi Marena, Karantere, bëndugu ani sandare.

Nakɔbaara :baara caman kera o siratège fana la. Ni nakɔ bë ke dugu min kɔnɔ, ODIKI bë giriyazi (negesinsan) di, ani ka feere tige jiko la. Musow fana jɔyɔrɔ ye ka siw san ani ka nakɔ ladon koñuman. U bë balikukan fanà ke yaasa k'ù ka sɔrɔ da

dɔn. Nakɔ baara hukumu kɔnɔ, Bunkuntinti musow (lakamane mara kɔnɔ) olu y'u jija kosebɛ. Muso bi duuru de bë baara ke nɔgɔnfé nakɔforo kɔnɔ, bës n'i ka yɔrɔ, nka ni sɔrɔ kera muso bës bë wari dɔ bɔ ka ke dugu

kèsu kɔnɔ. O kèsu in ye mago caman ñe Bunkuntintidugu kɔnɔ. Niwakinizason (niwakinidi) siratègela kèsu y'a jɔyɔrɔ fa.

Safunedilan ni pomaati dilan, ni dakumu siro, ani nafenw dilan n'an b'a f'o ma ko "Konserwu de legimu" olu bës bë yen.

Nka nin baara ninnu bës sin-sinbere ye kalan ye. Halibi musow k'u cesiri kalanko in na yaasa u bë no bɔ dugu ñetaa la.

Heja Ture-Animatirisi
Mahamadu Magiraga -
ODIK Ñorɔn.

Kolɔsili nakɔ minnu don an b'a fɔ olu ma ko : perimetiriw

Sigida baara la, ce ni muso bës bë joda kelen na

KASE DUGUW MA

Abudulayi Bari jansa

Ka bɔ Fana, MAKOCI cikemara la

Abudulayi Bari faatural

Ne Dotege Sako, Jekabaara nənabobaga Fana MAKOCI nəməgoso la, kalan bolofara a, n be nin lətəre ci Jekabaara kuntigiso la ka n ka foli ni dubabuw lase u ma an karaməgo Abudulayi Bari ka faatuli la.

Ka bɔ balikukalan

Jumadon, (Okutoburukalo (kalo 10n) tile 2, 1992 san) lajeba do kera "Jamana" fere la, nənaje min tun nəsinnen be an jənəgən Abudulayi Bari ka fatuli sanyeləmaseli ma.

Nin don in jama bora ka caya. Seko ni dənko tigilaməgəw tun ka ca kene kan, politikiton ADEMA nəməgo danmado fana yera fere la. Taabaga kanubaga caman nana.

Lajeba in latemencogo

A tun gansira arajosow ni Kibaruyajənsebenw fe, k'a jira jama la ko jənəndan do labenna fasokanwa, ka A. Bari jansa n'o ye. Hakili-jagabotun ka kan ka ke miiriya min kan, o file : "Kan man fisa kan ye, kan man di kan ye ; kan bəe ye baarakəminen de ye. E hakililata ye jumən ye o kan ?"

Məgo 90 ka jaabi nana bamanankan na ani fulakan, marakakan, kasongakan, krobərəkan, burudamekan, bəbəkan, sinafəkan. Sara saba tun be se ka ce kan ninnu

Ni foli ni dubabuw bəe lase Fana MAKOCI baarakəlaw bəe togo la : bawo balikukalan kelen don MAKOCI ka baara kalanyeelen ye. O la sa n'b'a fo ko Ala ka hine an karaməgo Abudulayi Bari la. Ala ka dayorō numan d'a ma. Ala ka lahara so sigi fisaya a ma

baarada la Bamako

bəe kelen-kelen na. Sara folo ye d. ba 5 ye, filana ye d. ba 3 ye, sabanan ye d. ba 2 ye. Saraw cəbaga bora yoro caman na an ka jamana kono : k'a ta Gwo fo Bamako. Minnu y'u cəsiri, olu y'u ka saraw ce.

O dantigeli kera kene in kan, ka ladiyalifən w di u tigiw ma.

Minw ye kuma ta, olu bəe ye do fo Bari kan. U ka kumaw kənəna na, u y'a jira k'a fo ko taabaga in tun ye baarakəla nəna ye ; a tun timinan ka di baara la ; n'a ye min damine, a b'o lase a dan na, k'a ke ka ne, k'a ke a cogo na... Faso kanu tun b'a la, a be da n'o ye, a be wuli n'o ye. A ka baarawye fasokanw kərəta (ale de ye Mali sariyaba folo bayeləma bamanankan na, ani Mali janjon). Bari ye məgo caman kalan bamanankan səbənni n'a kalancogo numan ba... Politikisiraw la, "Adema" dankelen do tun don. A y'i cəsiri fanga jugu kələli la, k'a joyorō fa hali "Adema" sinsinni na jamana kono.

Kumakəlaw y'a jira u ka kumaw

Ka bɔ Benbakan dungew yoro , Bamako

Benbakan dungew ka Abudulayi Bari Abudulayi Bari ka benbakan dungew

Benbakan dungew bolo Abudulayi Bari ye taamasen de ye : jyənyeləmakəle (dijə-yeləma-kəle) taamasen. Okoroye di ? Kuma in be

tali ke miiriya saba de kan :

- Miiriya min sun ye dənniya lakika ye.
- Jyənyeləmakəle (dijə-yeləma-kəle) laben feerew
- Kəlekuluwlabənni maaya siratege

ni yan ye. An ka naaraw ko : saya be bu dun, nka a te togo dun? O kanma fo ka dijə ban, Abudulayi Bari togo te tunu. Bawo an te se ka bamanankan kalan kuma fo, n'an hakili ma jigi an karaməgo Abudulayi Bari togo la. Ale de kera an ka balikukalansoba nəməgəfəloye. Ala n'a ka cəsiri, kodən ani timinandiya fe. Bamananw ko : sanga te koro.

**Dotege Sako
Jekabaara nənabobaga, Fana
MAKOCI kalan bolofara la**

kono ko Bari ye misali ye, məgo be se ka min ladege. Dugawu donn'a ye, Ala k'a fara jən kunnandiw kan. San kelen temənna, nka o te Bari togo tunun. Saya te se ka togo nənاما dun.

Kumaw bannen kə kene dira Wasulu nənaw ma. Olu ye jama nisəndiye ni dənkili saramaw ye. Uye dən ke ka məgəw kabakoya.

Lajeba kuntilenna

Anwhakili la, a ka ni an k'anka suw tanu. N'uye baara numankəkətemen, an ka kan k'o nəfə walasa nənamaw ka faamuli ke, k'u taasira dən. O de be jamana bilasira, ka jamanadenw bila bolo numan kan. Baara numankə de nəgən te. I ni Ala be nəgən fe, i ni məgəw be nəgən fe. Məgo si te se ka nəne i ka wale kə.

Bari y'a joyorō fa faso dilanni na ka taa i da. O la sa, an ka kan k'a jansa. Halibi, Ala k'a dayorō noorō !

**Musa Jaabi
Balikukalan baarada - Bamako**

bəe lajelen na.

Bi, an te na se k'an da don ni saba bəe la, k'a walawala. An b'a fe k'a jira Abudulayi Bari ye miiriya saba in waleya cogodi kanko kene kan. Bari ka jyənyelatige, a nəgən gafe te, min be denmisənw lafaamuya ani k'u bla jyənyeləma sira kan, k'u dusu lamin

KASE DUGUW MA

jama juguw kéléli kanma, k'u bla kaarisira kan, u k'u yérekundi fasojama ma.

Bari tun ye Anglekankaramogo de ye. A y'a faamuya joona k'o kalan in nafaba t'ale fasojama kan. A'y'i kodon Anglekan na, k'i nesin a fasokanw kalanni ma ; ka k'e o karamogo jolen ye Bamankan na.

Nafa jumen dun be bénbakan kalanni na. Bari n'anw bolo ?

Abdulayi Barikakamalenyawaati benna fasokonfanga kéléli ma an ka jamana kono. A y'o kélé ke : höronyakélé, ka fasojama labojonya la. Yeretakéra, jonyajurutigera, kélé kura dadonna : fasojo. Bari kéra o kélé dunge do ye. Juguw sera fasojama na, u ye fanga ta, jagoya fanga, nangata fanga, jama kanubaa numan lajabali : Abdulayi Bari lajbara, k'a nani. Juguw ka danmatemewalew ye Bari dusukun lamen ka t'a fe, k'a ka jyenyelémataasi sankorota.

Fanga jugu in n'a ka mugu jugu be kélé cogodi ?

A tun minen be Abdulayi la, ko fasojama labennen be se ka fanga jugu in kélé, k'a ka ko ban pew. Nka jama be laben cogodi k'a to kalanbaliya dibi la ? Feere si t'o la fo : Ka

kalan ni dönniya jiidi, ka netaa miiriya ani jama ka jyennatige sabatii konuman, ka nin bee ne naboo benbakanw na. Bari nakunba fle an ka kanw kalanni na.

Kankokélé feerew

Politikikélé lakika jan o jan be kulu ba fla de ni nogon ce : Fasojama ani fasojuguw. Aka nin laben siratége la, nekuluw ka sigi, ka k'e fasojama jigi ye. Nin miiriya in tun minnen be Bari la. "Bénbakan dungew" sigikun fle. Bari kéra a sintinbaanana doye. Ode la an ko "Abdulayi. Bari ka Bénbakan dungew".

Bari joyoro

Kankokélé kan Bari y'a joyoro fa. Waati t'an labok'a ka baara kelen bee dajira. An be dönniñ fo baara kuntlen na kan.

- **Kanko.** Bari ye kandonna nana ye. A ye bénbakan sebekoro kanu. A ye ninini lakika ke kanko la. A bolo be Bénbakan dungew ka kanko cesiri bee la.

- **Dönniya laseli fasokanw la :**

Bari m'a toto o sira kan. Bénbakan dungew ka miiribaju ye ; ka dönniya lase fasokanw la. Faso konniya taamasen do ye ka fasokanw lagosi nink'udon bogola ; sabu o waleya b'a nini de ka fasojama kunmaniya

dönniya ni sebaaya la. O de koson Abdulayi Bari jugu fo do ye fasokanw lagosibaaw ye.

- **Kalanko siratége la** K'a ta baliku kalanna, kat'a bila kalansola, Bariyi cesiri nin bee la ; ka fasokanw ke baaraminenw ni dönniya laselan ye fasodenw jigiya la.

- **Faamuya siratége la** Lakoseben te lakoseben ye ; poyi te poyi ye ; dönkili te dönkili ye ; tlon te tlon ye ; nsuurin te nsuurin ye ; kunnafonisben te kunnafonisben ye ni Bari m'icesiri nin bee la a ne ma, min b'a to jama be wasa, Bénbakan be sankorota, miiriya suw be kélé, denmisew be ladon ka ne, dönniya be forobaya jugusagoya be kélé.

Abdulayi Barikokélé

Jyenyeléma dunge te taanu a ka baara numan na k'a ne to kéné kan. Bari, bi y'i taanu don ye. Taanuni gansan te, lahiduta don, Bénbakan dungew fe : I y'i ni di kélé min na, yaasa fasojama ka wasa, Bénbakan dungew b'o kélé jorjor körötä ka taa a fe.

Bi, taasibla san yeléma na, Bénbakan dungew b'i jansa ni Rasul Gamzatofuka poyi ye, ko Baninkono. Ika poyiw lamandi, iye min bayelema bamanankan na. Poyi min n'a koro saba be nwani (nogon) na : Rasul Gamzatof - Awari kan - poyi koro.

Poyi : "Ne na wuli ka taa-ka-segin ke faso kono"

ne taato file min jama ?
Ne taato don walasa ka dibi fara
Dibi min kelen be ka ne ne fifa ;
Dibi min kelen be ka ne ka yeelen tunu
Dibi min kelen be ka ne ka dijennatige
Nagasi !
N'i y'o de ke i woloden ye,
Ka maa wére woloden k'i ta ye,
O t'i ta joyoro fa.
N'i y'o de ke i furuke ye
Ka maa wére furuke k'i ta ye,
O t'i ta nogon bo.
N'i y'o de k'i wolodugu ye,
Ka maa wére wolodugu k'i ta ye
O t'i ta nogon bo.

N'i y'o de k'i ka jamana ye,
Ka maa wére ka jamana k'i ta ye
O t'i ta nogon bo.
O la wuli i k'i jo.
Wuli i ka jamana dilanni na.
I mana min kari i ka jamana na o karila.
I mana min tugü i ka jamana na o tugura
Jamana y'i ta ye. Maa wére ta te.
Maa wére t'a jo i ye abada !
O la, bi bee, wuli i k'a joli damine.
O la dibi min tun be i ne o na fara.
O la, yeelen na bo i ye yeelen min te ban.

Bertran Kulibali
Jamana Sorofe

Kosafekunnafo

Anw Malidenw, tje-ni-je yere la, an wasatile bora sa dere. "Kabrali" togola kupu yalonnen kofe an ka "Bon kamalenw" (Mali jamana ntolantantöön) fe 1989 san na, kardinon ta kéra here kura ye ! Kardinon, 1992 san kalo 11n tile 1, "Stadi" ntolatantöön ye wasa kéné waaro, k'a fenseñ, k'a jeya. U sera ka "UFOA" togola kupu yalon ka bo Lagine ntolatan cedenw nekan. Boko nata kono an be n'an da don ntolatan o temensiraw bee la aw ye.